



Indiener: College van burgemeester en wethouders

Datum: 5 december 2017

Portefeuillehouder(s): Burgemeester Molkenboer

Portefeuille(s): openbare orde en veiligheid

Contactpersoon: M. van Wijk

Tel.nr.: 06-35113527

E-mailadres: wijk.m@woerden.nl

17R.00978



Onderwerp:

SMS-actie drugsgebruikers

Samenvatting:

Wij stellen de raad voor om in te stemmen met de voorwaarden/condities waaronder de SMS-actie drugsgebruikers heeft plaatsgevonden in de gemeenten Montfoort en Oudewater, zodat de gemeente Woerden bij een volgende actie ook kan deelnemen. Woerden is vooralsnog niet aangesloten vanwege de evaluatie van de actie die in 2013 speelde onder de naam project Achilles.

Gevraagd besluit:

In te stemmen met de voorwaarden/condities waaronder de volgende SMS-actie drugsgebruikers zal plaatsvinden:

- Sms ingeval van tweezijdig contact tussen gebruiker en drugsdealer in het afgelopen halfjaar;
- Géén Sms voor bedrijven;
- Géén Sms voor personen die meer dan een halfjaar géén tweezijdig contact hebben gehad d.w.z. deze personen ontvangen sms-berichten vanuit de dealer maar nemen zelf geen contact op;
- Van de verstuurde Sms wordt alleen de telefoonlijst bewaard door de politie. Daarop zit de wettelijke bewaartermijn van 5 jaar;
- Op de website die in de Sms staat, wordt de gebruiker gewezen op de maatschappelijke consequenties van het kopen van drugs en vanzelfsprekend is er ook de doorverwijzing naar de hulpverlening.

Inleiding

Waarom wordt dit voorstel nu voorgelegd?

In Montfoort, Woerden, Harmelen en Oudewater wordt net zoals elders in het land, drugs gebruikt. Aan dit gebruik zitten grote gezondheidsrisico's, die in meer of mindere mate een impact hebben op de maatschappij in zijn algemeenheid en de volksgezondheid in het bijzonder. De politie en de gemeenten Montfoort en Oudewater hebben de handen ineen geslagen en in samenwerking met het openbaar ministerie (OM) niet alleen de dealer aangepakt, maar ook het drugsgebruik zelf. De SMS-actie is uitgevoerd op 24 en 25 oktober jl.

Woerden is vooralsnog niet aangesloten vanwege de evaluatie van de actie die in 2013 speelde onder de naam project Achilles. Deze SMS-actie lijkt hier wel op. Destijds is hierover een discussie gevoerd in de raad, waarbij burgemeester Molkenboer heeft toegezegd u op de hoogte te stellen wanneer er een nieuwe actie gepland staat.

Zie bijgevoegde raadsinformatiebrief Evaluatie project Achilles in relatie met onderzoek 097 Young en Project Nuchter Verstand (13R.00283). Bovendien was het nu te kort dag om u te informeren en toestemming te vragen om in te stemmen met de huidige voorwaarden waaronder de SMS-actie plaats vindt.

De vergelijking van deze SMS-actie met project Achilles gaat niet helemaal op. Destijds ging het over waarschuwingsbrieven, nu om Sms-berichten.

Inwoners van Montfoort en Oudewater van wie het telefoonnummer is aangetroffen in de dealertelefoon van de dealer ontvingen op grond van deze actie een Sms van de politie. Inwoners werd via zo'n Sms gewezen op de gevaren van het drugsgebruik, de maatschappelijke en strafrechtelijke risico's die gepaard gaan met het gebruik. Op de website die in de Sms staat, wordt de gebruiker gewezen op de maatschappelijke consequenties van het kopen van drugs en vanzelfsprekend is er ook de doorverwijzing naar de hulpverlening.

Kernboodschap:

Afspraken naar aanleiding Evaluatie project Achilles
Destijds zijn naar aanleiding van de evaluatie van project Achilles de volgende selectiecriteria afgesproken voor een eventueel volgende actie.

Selectiecriteria:

- Waarschuwingsbrief ingeval van tweezijdig contact tussen gebruiker en drugsdealer in het afgelopen halfjaar.
- Géén waarschuwingsbrief meer voor bedrijven. De reden hiervoor is dat de brief naar bedrijven met de mededeling dat iemand vanuit het bedrijf belt naar een drugsbestellijn, volgens de privacy deskundige van het Openbaar Ministerie privacy technisch veel te ver gaat. Doel heiligt de middelen niet, in dit geval. Als je kijkt naar doel, noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit ten opzichte van het schenden van de privacy van de betreffende persoon (de afweging die je iedere keer moet maken bij het gebruik van privacygevoelige gegevens), dan weegt de privacy van de werknemer zwaarder dan het oogmerk waarvoor we de brieven versturen. Bij een bedrijf met weinig werknemers is makkelijk te achterhalen wie het is en dan is de werkgever op de hoogte dat iemand drugs besteld en wellicht zijn daar consequenties aan vast knopen. Of een bedrijf gaat toch op onderzoek uit komen dan bij hun werknemer terecht. Ons doel, met gebruik gegevens, is de druggebruiker direct en persoonlijk te waarschuwen. Niet om de (ethische) discussie over drugsgebruik en gebruik van telefoon werkgever voor privédoeleinden te stimuleren. Als je dat doel wel wilt behalen kan dat op een andere manier.
- Géén waarschuwingsbrief meer voor personen die meer dan een halfjaar géén tweezijdig contact hebben gehad d.w.z. deze personen ontvangen sms-berichten vanuit de dealer maar nemen zelf geen contact op. De reden hiervoor is deze groep mensen gecategoriseerd is als niet-koper van drugs, nu we hebben vastgesteld dat er tweerichtingsverkeer nodig is om tot een deal/koop te komen.

De telefoonnummers voor de gemeente Woerden zullen bij een SMS-actie worden geselecteerd op basis van deze selectiecriteria.

De voorwaarden/condities naar aanleiding van de evaluatie van Project Achilles zullen voldoende worden gewaarborgd bij de werkwijze van de SMS-actie, zoals vermeld staat onder het volgende kopje.

Voorwaarden/condities SMS-actie

De actie is uitgevoerd door de gemeente Montfoort op grond van de gegevens die zij van de politie heeft gekregen op grond van de Wet Politie Gegevens. Het OM ondersteunde de actie en snapt de relevantie voor de openbare orde en de volksgezondheid. De actie valt niet onder het regime van het OM. Als de gegevensverstrekking was geweest op grond van de Wet Justitiële Strafvorderlijke Gegevens (WJSG) dan had het OM toestemming moeten geven. Dat is nu niet aan de orde.

De privacy is uiteraard zoveel mogelijk gegarandeerd. De Sms wordt verstuurd naar het nummer van de SIM kaart waarvan is vastgesteld dat er over en weer contact is geweest tussen de dealer en de vermoedelijke afnemer. Er is natuurlijk nooit uit te sluiten dat iemand anders het SMS bericht leest, bijvoorbeeld als je telefoon open en bloot op tafel ligt. De gemeenten Montfoort en Oudewater vinden die kans echter acceptabel klein.

Van de verstuurde Sms wordt alleen de telefoonlijst bewaard door de politie. Daarop zit de wettelijke bewaartermijn van 5 jaar. Ga je op persoon bevragen, dan zie je niet dat die persoon een SMS bericht heeft gekregen. Ga je op nummer bevragen dan zie je wel dat naar dat nummer de SMS is verstuurd.

Op de website die in de Sms staat, wordt de gebruiker gewezen op de maatschappelijke consequenties van het kopen van drugs en vanzelfsprekend is er ook de doorverwijzing naar de hulpverlening.

Het doel van deze integrale aanpak is dus vooral gericht op preventie/waarschuwen in het kader van de volksgezondheid. Drugsgebruikers worden op hun gedrag aangesproken om op die wijze de vraag naar drugs en daarmee de gevolgen van drugsgebruik voor de gezondheid en de maatschappij te verkleinen. De strafrechtelijke aanpak van drugs voorziet in zijn geheel niet in een persoonlijke aanpak van de drugsgebruiker.

Resultaten van de SMS-actie in Montfoort en Oudewater

Hieronder worden in het kort de resultaten van de SMS-actie vermeld voor wat betreft het gedeelte van de politie. De resultaten zijn verzameld tot 1 november 2017. Het is mogelijk dat de resultaten nog veranderen in de loop van de tijd.

- Veel aandacht vanuit de media
- Veel discussie op social media
- Geen vragen vanuit bewoners binnengekomen bij de politie
- Geen klachten over de actie binnengekomen bij de politie

Daarnaast zijn door de politie een aantal mensen geselecteerd voor een huisbezoek. De politie heeft hiermee goede gesprekken gehad en 1 doorverwijzing gedaan naar de hulpverlening.

Achtergrondinformatie

Strafrechtelijke én bestuurlijke aanpak

De drugsdealer is inmiddels strafrechtelijk veroordeeld en krijgt daarnaast van de burgemeester een bestuurlijke maatregel opgelegd. Als hij nogmaals wordt aangehouden in Montfoort met drugs, dan moet hij een dwangsom betalen. Dezelfde maatregel wordt ook in Oudewater van kracht.

Het gebruik van drugs is niet strafbaar in Nederland. Maar zonder gebruik zou er uiteraard geen handel zijn. De handel gaat vaak gepaard met onveiligheid, overlast, intimidatie en geweld. Daarnaast heeft drugsgebruik een grotere impact dan veel gebruikers beseffen. Dit geldt zowel voor hun persoonlijke leven en hun gezondheid, als hun omgeving. De gemeenten vinden het vanuit het oogpunt van volksgezondheid en het algemeen maatschappelijk belang belangrijk om deze doelgroep hierop aan te spreken.

Zonder vraag geen aanbod

De contacten uit de telefoon van de drugsdealer, aan de andere kant, worden via sms gewezen op de gevaren van het drugsgebruik, de maatschappelijke en strafrechtelijke risico's die gepaard gaan met het gebruik en het feit dat zij bekend zijn bij de politie. Het openbaar ministerie heeft toestemming verleend om de contactgegevens die in het strafrechtelijk onderzoek naar voren kwamen, voor deze doeleinden in te zetten.

Het contact tussen drugsdealer en drugsgebruiker is gebaseerd op vertrouwen en anonimiteit. Veel gebruikers van drugs willen niet openlijk geassocieerd worden met de wereld van drugshandel. Door gebruikers van drugs aan te spreken op het kopen van drugs bij een dealer wordt de betrouwbaarheid en de markt van deze drugsdealer verstoord. De kans is groot dat deze drugsgebruikers geen drugs meer zullen kopen bij deze drugsdealer. Mogelijk wordt ook invloed uitgeoefend op de handel van andere drugsdealers in deze gemeenten.

Grote maatschappelijke consequenties

Het gebruik van drugs kan leiden tot verslaving, een verminderd denkvermogen, concentratiestoornissen en zelfs tot psychosociale- en gedragsstoornissen. Het effect hiervan kan leiden tot werkloosheid, maatschappelijke overlast en/of criminaliteit. In verband gebracht worden met drugs kan ook grote maatschappelijke gevolgen hebben. Denk aan het (tijdelijk) intrekken van de rijbevoegdheid, wat een grote belemmering voor veel beroepen is.

Ook kan gebruik aanleiding zijn voor een onderzoek naar het ouderlijk gezag of kan het gevolgen hebben voor het krijgen van een verklaring omtrent gedrag (VOG). Deze risico's worden onderschat door gebruikers. Het is daarom belangrijk dat een gebruiker van drugs vroeg wordt gesignaleerd en vervolgens snel hulp aangeboden krijgt. De politie beschikt door onderzoeken naar drugshandel over de gegevens van drugsgebruikers en kan dus een belangrijke rol spelen in dit signaleren. In sommige gevallen zal de wijkagent zelfs op huisbezoek gaan als de zorg groot is.

Door deze aanpak wordt de drugsgebruiker verantwoordelijk gemaakt voor zijn aandeel in de drugshandel, wordt de betrouwbaarheid van de drugsdealer aangetast en worden drugsgebruikers eerder gesignaleerd en doorverwezen naar hulpverlening. De gemeenten Montfoort en Oudewater en politie zullen deze sms-actie herhalen als opnieuw een drugsdealer wordt aangehouden met gebruikers uit deze gemeenten.

Vragen en antwoorden SMS-actie drugsgebruikers

Zie hiervoor bijlage 2 (17.021529).

Participatieproces

Hoe is dit voorstel tot stand gekomen?

N.v.t.

Samenwerking met andere gemeenten

Er wordt samengewerkt met de gemeenten in het grondgebied van Driehoek (OM, Politie en gemeenten) De Copen (gemeenten: IJsselstein, Montfoort, Oudewater, Woerden en Lopik).

Wat willen we bereiken?

Inwoners wordt via een Sms gewezen op de gevaren van het drugsgebruik, de maatschappelijke en strafrechtelijke risico's die gepaard gaan met het gebruik. Op de website die in de Sms staat, wordt de gebruiker gewezen op de maatschappelijke consequenties van het kopen van drugs en vanzelfsprekend is er ook de doorverwijzing naar de hulpverlening.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij een volgende SMS-actie drugsgebruikers ontvangen inwoners van Woerden van wie het telefoonnummer is aangetroffen in de dealertelefoon van de dealer een Sms van de politie.

Argumenten

N.v.t.

Kanttekeningen, risico's en alternatieven

N.v.t.

Financiële gevolgen van het voorgestelde besluit

N.v.t.

Communicatie

De politie zal via het veiligheidsoverleg worden geïnformeerd over de uitkomst van het genomen raadsbesluit.

Bij een volgende SMS-actie zullen inwoners van Woerden via een persbericht worden geïnformeerd.

Vervolgproces

Indien de raad akkoord gaat met de bovengenoemde voorwaarden/condities voor de SMS-actie, aan te sluiten bij een volgende actie.

Bevoegdheid raad:

De raad is bevoegd om over dit voorstel een besluit te nemen op grond van artikel 147 Gemeentewet.

Bijlagen:

1. Evaluatie project Achilles in relatie met onderzoek 097 Young en Project Nuchter Verstand (13R.00283).
2. Vragen en antwoorden SMS-actie drugsgebruikers (17.021529).
3. Raadsbesluit (17R.00982).

De indiener: College van burgemeester en wethouders

De secretaris,

De burgemeester,

drs. M.H.J. van Kruisbergen MBA

V.J.H. Molkenboer



Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 20 augustus 2013
Portefeuillehouder(s) : burgemeester V.J.H. Molkenboer en wethouder Y. Koster
Portefeuille(s) : Openbare orde en veiligheid en gezondheidsbeleid.
Contactpersoon : M. Elberse
Tel.nr. : 06-35113527
E-mailadres : elberse.m@woerden.nl

Onderwerp:

Evaluatie project Achilles in relatie met onderzoek 097Young en Project Nuchter Verstand

Kennisnemen van:

De hierna genoemde bijgaande stukken:

1. Rapportage over verkregen informatie uit onderzoek zorgmeldingen van Bureau Jeugdzorg (13i.03192)
2. Raadsinformatiebrieff van 14 mei 2013 m.b.t. verslavingsbeleid; Terug- en vooruitblik project Nuchter Verstand en relatie met onderzoek 097Young & project Achilles (13R.00144)
3. Motie D66, VVD en Progressief Woerden d.d. 30 mei 2013 (13i.03187)
4. Griffiebrief d.d. 6 juni 2013 inzake raadsbrief d.d. 30 mei 2013 (13.020582)
5. Gespreksverslag multidisciplinaire evaluatie d.d. 10 juni 2013 (13i.03188)
6. Persregistratie van communicatie (13i.03183)
7. Overzicht aantal cliënten met een intake van Victas (voorheen Centrum Maliebaan) (13i.03191)
8. Overzicht resultaten "Achilles" van politie (13i.03189)
9. Geanonimiseerde brieven n.a.v. klachten (5 personen en 2 bedrijven) (13i.03181)
10. Eerste versie officiële waarschuwingsbrief (13i.03190)
11. Aangepaste waarschuwingsbrief (13i.03180)

Inleiding:**Onderzoek 097Young**

In Woerden staat de bestrijding van drugs hoog op de agenda. Uit het onderzoek 097Young bleek namelijk dat in Woerden relatief jonge jeugd betrokken was bij zowel drugsgebruik als drugshandel. De jonge gebruikers bleken de middelen veelal als vervanger van alcohol te gebruiken en vaak de stap van softdrugs over te slaan. Deze zorgelijke uitkomsten hebben geleid tot het besluit om vanaf het begin van het onderzoek een traject met Jeugdzorg op te starten.

Politie heeft met ouders en met jongeren gesprekken gevoerd. Jeugdzorg pakte de zorgmeldingen over drugsgebruik bij jongeren direct actief op waardoor jongeren en hun ouders adequate zorg geboden werd.

Bureau Jeugdzorg (BJZ) heeft deze groep jongeren gemonitord en een analyse van deze gegevens is bijgevoegd (zie **bijlage 1**). Heel veel jongeren hebben incidenteel en kort gebruikt. Veel ouders hebben wel een betrokken houding maar geen signalen bij hun kinderen herkend. Voor Victas was dit geen nieuws en gaf aan dat Ouderavonden hiervoor een goed middel zijn.

Vanuit BJZ wordt geen vervolg gegeven als hiertoe geen noodzaak is, met andere woorden: deze kinderen worden door BJZ niet meer gevolgd. Ouders stellen dit niet op prijs en hebben volgens BJZ een eigen

verantwoordelijkheid. BJZ gaat misschien over een half jaar nog wel een telefoonronde doen om te informeren hoe het gaat.

Project Nuchter Verstand

Nuchter Verstand is een meerjarenaanpak tot 2019 van de gemeenten Stichtse Vecht, De Ronde Venen, Oudewater, Montfoort en Woerden en richt zich met name op jongeren in de leeftijd van 12-18 jaar. Over de stand van zaken van dit project in relatie met onderzoek 097Young en project Achilles bent u per raadsinformatiebrief van 14 mei 2013 geïnformeerd (zie **bijlage 2**).

Daarnaast is in samenwerking met scholen, politie, en professionals in de jeugd(gezondheids)zorg en het jeugdbeleid, een plan van aanpak opgesteld om op korte en lange termijn actie te ondernemen. Er is een keuzemenu 'Een nuchter aanbod' (ter ondersteuning van zowel drugs- als alcoholbeleid van de scholen) ontwikkeld door de GGD en Victas, met daarin een overzicht aan activiteiten en maatregelen die scholen kunnen inzetten. De gemeente heeft daarvoor extra middelen ter beschikking gesteld. De gemeente is in overleg met de scholen over afname van het aanbod.

Er is een aanbod aan de VO-scholen gedaan en hierover zijn al met 2 scholen afspraken gemaakt. Het betreft voornamelijk voorlichting. Sommige scholen willen meer beleidsmatige ondersteuning. Hiervoor is maatwerk gewenst. Nog lang niet alle mogelijke middelen zijn ingezet. Wethouder Yolanda Koster is bij alle scholen op bezoek geweest en burgemeester Molkenboer is bij het laatste bezoek aan het Minkema College ook mee geweest.

Drank en Horecabeleid

Op 13 juni 2013 bent u via een informatiebijeenkomst bijgepraat over de ontwikkelingen in het kader van de nieuwe Drank- en Horecawet.

Project Achilles

De lokale driehoek van burgemeester, politiefchef en officier van justitie, was al geruime tijd voor het onderzoek 097Young, in bespreking over de aanpak van lokaal drugsgebruik. Dit is het project genaamd Achilles.

Achilles is het integrale multidisciplinaire plan van aanpak voor druggerelateerde problematiek, die van alle losse schakels een stevige ketting maakt. Om een trendbreuk in het denken over drugsgebruik te realiseren zullen een aantal maatregelen moeten worden genomen. Uniek is de combinatie van preventie, repressie en hulpverlening die volledig is gericht op de gebruiker of potentiële gebruiker. Indirect worden gelijktijdig de drugsdealers aangepakt. Zij zien hun klantenbestand slinken of de frequentie van gebruik afnemen.

Concrete maatregelen

Achilles bevat enkele maatregelen die moet zorgen voor de terugdringing van de vraag naar drugs en daarmee inperking van de gevolgen van drugsgebruik voor de gezondheid en de maatschappij. Belangrijke maatregelen van Achilles zijn:

- Gebruiker uit de anonimiteit halen; door middel van een waarschuwingsbrief naar een (potentiële) gebruiker als zijn 06-nummer op een bestellijn voorkomt.
- Blokkeren drugsbestellijn; om de vraag naar drugs te verstoren en de betrouwbaarheid van de drugsdealer onder druk te zetten. N.B. Blokkering drugsbestellijn is momenteel juridisch niet haalbaar. Er wordt gekeken naar alternatieven.
- Betere controle rijgedrag gebruikers; op rijden onder invloed moeten de zwaarste mogelijke sancties volgen om ongelukken te voorkomen.
- Betere registratie druggerelateerde criminaliteit; om zichtbare verbanden te creëren tussen gebruikers en criminaliteit. N.B. Registratie druggerelateerde criminaliteit vindt alleen plaats wanneer bij een drugsgebruiker daadwerkelijk drugs is aangetroffen (geen registratie op basis van aanwezigheid op bestellijn).
- Tijdig inschakelen van verslavingszorg en hulpverlening; Hoe vaker (jonge) gebruikers vroeg gewezen wordt op de gevaren, des te groter de kans op onthouding van de drugs.

Pilot waarschuwingsbrieven

Een recente actie (pilot) in het kader van dit project (april 2013) is het versturen van waarschuwingsbrieven aan klantcontacten van lokale drugsbestellijnen.

Naar aanleiding hiervan is namens de fracties D66, Heerd Jan Hoogeveen, VVD, Ruud Mees en Progressief Woerden, Rinus Tersteeg op 30 mei 2013 een motie ingediend (zie **bijlage 3**). Burgemeester

Molkenboer heeft vervolgens toegezegd dat in afwachting van de evaluatiebijeenkomst op 10 juni 2013 en het delen van de uitkomsten hiervan met de raad, er geen nieuwe waarschuwingsbrieven zullen worden verstuurd. Naar aanleiding hiervan heeft de griffie op 6 juni 2013 een raadsbrief gezonden aan het college (zie **bijlage 4**).

Evaluatiebijeenkomst d.d. 10 juni 2013

- **Bijlage 5:** Gespreksverslag van de evaluatiebijeenkomst d.d. 10 juni 2013. Zie voor de uitkomst van deze evaluatie de kernboodschap.

Ten behoeve van de evaluatiebijeenkomst op 10 juni is door verschillende deelnemers aan dit overleg de volgende informatie geleverd:

- **Bijlage 6:** Overzicht persregistratie van communicatie. Burgemeester Molkenboer heeft onder andere meegewerkt aan radio interviews bij Radio 1 en BNR.
- **Bijlage 7:** Overzicht van het aantal cliënten met een intake voor Victas. Dit overzicht laat geen significante stijging zien na het verzenden van de waarschuwingsbrieven. Er is overigens een vrij hoge drempel om naar verslavingszorg te gaan. Gemiddeld is iemand 7 jaar verslaafd voordat hij/zij zich bij Victas meldt voor behandeling van bijvoorbeeld een alcoholprobleem. Daarom moeten we naast deze brieven ook inzetten op preventie bij bijvoorbeeld hardcore feesten. Bij een volgende actie zal het verzenden van de waarschuwingsbrieven van te voren worden gemeld bij Victas.

- **Bijlage 8:** Overzicht resultaten Achilles van politie.

Belangrijkste verbeterpunten:

1. Selectie contacten uit een drugsbestellijn (er dient te worden vastgesteld dat er recentelijk is ingebeld/inge-smst vanuit een gebruiker naar een dealernummer);
2. Vervolgens inhoud brief aanscherpen/verbeteren t.a.v. de gemaakte selectie;
3. Alternatieve brief overwegen voor restcontacten (stille contacten – een meer informatieve brief);
4. Organiseren helpdesk/ toeleiding naar site met FAQ;
5. Brief voorzien van originele logo's;
6. Alternatieve brief voor bedrijven (feitelijk – minder waarschuwend – meer informatief);

Overzicht evaluatiepunten van het Openbaar Ministerie

1. Inhoud van de brief aanscherpen en aandacht voor de toon van de brief.
2. Zorgvuldiger de doelgroep die de brief ontvangt selecteren.
3. Verzending vanuit één instantie mede ook om eventuele reacties beter te stroomlijnen.

Overzicht evaluatiepunten gemeente Woerden.

De volgende toezeggingen zijn aan de raad gedaan:

- de strekking van de motie wordt betrokken bij de evaluatie;
- de evaluatie wordt gedeeld met de raad (eventueel vertrouwelijk);
- tot die tijd worden er geen nieuwe vergelijkbare acties op touw gezet.

Overige verbeterpunten

1. Van te voren afstemmen met de hulpverleningsinstanties wanneer officiële waarschuwingsbrieven worden verzonden.
2. In de officiële waarschuwingsbrief contactpersonen zetten van politie en hulpverleningsinstanties.
3. Gezamenlijke afstemming en ondertekening (OM, gemeente en politie) regelen voor te verzenden brieven n.a.v. ingekomen reacties.

Ingekomen klachten

Het Openbaar Ministerie heeft 3 brieven (klachten) ontvangen. Deze waren dezelfde als degene die de gemeente heeft ontvangen. Victas heeft 4 telefonische klachten ontvangen van mensen die het niet op prijs stelden dat zij deze brief hebben ontvangen maar de namen van die personen zijn helaas niet bekend.

De politie heeft 102 telefoontjes ontvangen. Sommige mensen hebben 3 à 4 keer gebeld. De volgende keer verwachten zij minder telefoontjes omdat met de nieuw opgestelde selectiecriteria (zie hiervoor de informatie onder kopje kernboodschap) veel minder personen en bedrijven ten onrechte een brief zullen ontvangen. De gemeente heeft in totaal 8 brieven verzonden in verband met ingekomen klachten (6 personen en 2 bedrijven). Deze brieven zijn geanonimiseerd en gescand weergegeven in **bijlage 9**.

Kernboodschap:

Algemeen:

De conclusie van de evaluatiebijeenkomst d.d. 10 juni 2013 is dat het de moeite waard is om deze actie te herhalen. Het is een kwestie van door ontwikkelen, onder andere aanpassen van de waarschuwingsbrief naar aanleiding van deze evaluatie. Een positief effect is dat er debat is ontstaan over deze problematiek, bijvoorbeeld in de horeca, bij ouders en op scholen.

Aandachtspunten uit motie D66, VVD en Progressief Woerden d.d. 30 mei 2013

1. We moeten zorgvuldiger formuleren in de te verzenden brieven. We kunnen ze niet aanschrijven als drugsgebruiker. De brieven moeten worden gedifferentieerd.
2. Zorgvuldige selectiecriteria opstellen.
3. Consequenties persoonsgegevens is een belangrijk aandachtspunt.
4. Zinsnede afleggen verklaring aanpassen.
5. Hulpverlening moet beter.

Ad 1. De eerste waarschuwingsbrief (**zie bijlage 10**) is aangepast.

Ad 2. Tijdens de evaluatiebijeenkomst op 10 juni 2013 is afgesproken om de selectiecriteria voor de personen/bedrijven die een brief/waarschuwing ontvangen scherper te stellen. In overleg met de politie en het Openbaar Ministerie zijn vervolgens de volgende selectiecriteria opgesteld.

Selectiecriteria:

- Waarschuwingsbrief ingeval van tweezijdig contact tussen gebruiker en drugsdealer in het afgelopen half jaar (zie **bijlage 11** voor concept). Graag verwerken wij ook uw input die u kunt geven op de bijeenkomst op maandag 16 september a.s. mee in deze conceptbrief.
- Géén waarschuwingsbrief meer voor bedrijven. De reden hiervoor is dat de brief naar bedrijven met de mededeling dat iemand vanuit het bedrijf belt naar een drugsbestellijn, volgens de privacy deskundige van het Openbaar Ministerie privacy technisch veel te ver gaat. Doel heiligt de middelen niet, in dit geval. Als je kijkt naar doel, noodzakelijkheid, proportionaliteit en subsidiariteit ten opzichte van het schenden van de privacy van de betreffende persoon (de afweging die je iedere keer moet maken bij het gebruik van privacygevoelige gegevens), dan weegt de privacy van de werknemer zwaarder dan het oogmerk waarvoor we de brieven versturen. Bij een bedrijf met weinig werknemers is makkelijk te achterhalen wie het is en dan is de werkgever op de hoogte dat iemand drugs besteld en wellicht zijn daar consequenties aan vast knopen. Of een bedrijf gaat toch op onderzoek uit en komen dan bij hun werknemer terecht. Ons doel, met gebruik gegevens, is de druggebruiker direct en persoonlijk te waarschuwen. Niet om de (ethische) discussie over drugsgebruik en gebruik van telefoon werkgever voor privédoeleinden te stimuleren. Als je dat doel wel wilt behalen kan dat op een andere manier.
- Géén waarschuwingsbrief meer voor personen die meer dan een half jaar géén tweezijdig contact hebben gehad d.w.z. deze personen ontvangen sms-berichten vanuit de dealer maar nemen zelf geen contact op. De reden hiervoor is deze groep mensen gecategoriseerd is als niet-koper van drugs, nu we hebben vastgesteld dat er tweerichtingsverkeer nodig is om tot een deal/koop te komen.

Om te voorkomen dat klachten/reacties bij verschillende instanties binnenkomen zullen de volgende keer de brieven vanuit één instantie te weten de gemeente Woerden worden verzonden met goede verwijzingen naar de andere instanties.

Ad 3. Het College Bescherming Persoonsgegevens is niet van toepassing omdat we daarvoor een convenant hebben afgesloten. Het vernietigen van de gegevens na afloop van het onderzoek gebeurt al automatisch.

Ad 4. De zinsnede afleggen verklaring is geschrapt uit de brieven. Ook is in de waarschuwingsbrief nu de volgende zin opgenomen: "Let wel, wanneer u tijdens dit onderzoek niet bent gehoord door de politie, staan uw gegevens niet geregistreerd in de politiesystemen."

Ad 5. De afdeling communicatie van Victas is betrokken geweest bij het opstellen van de aangepaste brieven (vermelden website, informatiespreekuur, mogelijkheid van doorverwijzen of e-mailen). Daarnaast moeten partners (Centrum Jeugd en Gezin, Zorg- en Adviesteams op scholen, Politie en Justitie) de signalen goed doorgeleiden (N.B. Slechts een fractie van de gebruikers wordt na experimenten echt verslaafd). Volgens Victas moeten we de effecten op de betrokken ouders niet onderschatten. De systeemaanpak heeft wel degelijk effect. Daarom heeft burgemeester Molkenboer ook aangegeven dat het belangrijk is om de nazorg in de gaten te houden.

Vervolg:

Jaarplan 2013 project Nuchter Verstand

Voor 2013 is een jaarplan opgesteld door de projectleiding van Nuchter Verstand. Per pijler van het beleid (inrichting van de omgeving, regelgeving en handhaving, voorlichting en educatie, signalering, advies & ondersteuning) zijn activiteiten gepland om de beoogde resultaten te realiseren. Belangrijke activiteiten zijn onder andere: ouderraden worden benaderd, de nieuwe Drank- en Horecawet wordt geïmplementeerd, handhavingscommunicatie wordt daarop afgestemd, peers worden ingezet, netwerken worden geanalyseerd en (nog beter) benut voor signalering, advies en hulpverlening. Het plan is geschreven voor de hele regio, per gemeenten zijn er enkele verschillen in uitwerking en timing.

Drank en Horecabeleid:

De planning is dat de regelgeving rond de nieuwe Drank- en Horecawet voor het eind van het kalenderjaar is vastgesteld.

Project Achilles:

De resultaten van de evaluatie op 10 juni 2013 en deze raadsinformatiebrieven zullen in het bijzijn van de wijkchef van politie, de heer M. Ruijs en de officier van justitie, de heer mr. M. Vuylsteke met u worden besproken tijdens de themabijeenkomst op maandag 16 september a.s.

Bijlagen: 11

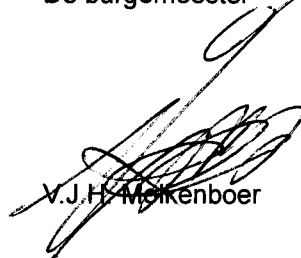
1. Rapportage over verkregen informatie uit onderzoek zorgmeldingen van Bureau Jeugdzorg (13i.03192)
2. Raadsinformatiebrieven van 14 mei 2013 m.b.t. verslavingsbeleid; Terug- en vooruitblik project Nuchter Verstand en relatie met onderzoek 097Young & project Achilles (13R.00144)
3. Motie D66, VVD en Progressief Woerden d.d. 30 mei 2013 (13i.03187)
4. Griffiebrieven d.d. 6 juni 2013 inzake raadsbrieven d.d. 30 mei 2013 (13.020582)
5. Gespreksverslag multidisciplinaire evaluatie d.d. 10 juni 2013 (13i.03188)
6. Persregistratie van communicatie (13i.03183)
7. Overzicht aantal cliënten met een intake van Victas (voorheen Centrum Maliebaan) (13i.03191)
8. Overzicht resultaten "Achilles" van politie (13i.03189)
9. Geanonimiseerde brieven n.a.v. klachten (5 personen en 2 bedrijven) (13i.03181)
10. Eerste versie officiële waarschuwingsbrieven (13i.03190)
11. Aangepaste waarschuwingsbrieven (13i.03180)

De secretaris



dr. G.W. Goedmakers

De burgemeester



V.J.H. Molkenboer

Vragen en antwoorden SMS-actie drugsgebruikers

Waarom start de politie deze actie?

In mei 2017 is een drugdealer aangehouden in Montfoort en in juli 2017 is een drugsdealer aangehouden in Oudewater. Uit het politieonderzoek bleek dat in de dealertelefoons van de Utrechtse verdachten telefoonnummers voorkwamen van personen uit Montfoort en Oudewater. Doordat wederzijds contact is geweest, gaan we er van uit dat het hier naar alle waarschijnlijkheid gaat om klanten. Politie en gemeente hebben daarop na overleg met het openbaar ministerie besloten gezamenlijk zowel de vraag- als aanbodkant van de drugsmarkt aan te pakken. Aan drugsgebruik zitten grote gevaren en gezondheidsrisico's, die in meer of minder mate een impact hebben op de maatschappij in zijn algemeenheid en de volksgezondheid in het bijzonder. Doel van de actie is de vraag naar drugs en daarmee de gevolgen van drugsgebruik voor de gezondheid en de maatschappij te verkleinen.

Is het nieuw dat drugsgebruikers op deze manier worden aangesproken op hun gedrag?

In het verleden zijn wel eens vergelijkbare initiatieven geweest, maar op deze manier drugsgebruikers benaderen is voor zover bekend inderdaad nieuw.

Drugsgebruik is toch niet strafbaar?

Het gebruik van drugs is niet strafbaar in Nederland. Maar zonder gebruik zou er uiteraard geen handel zijn. De handel gaat vaak gepaard met onveiligheid, overlast, intimidatie en geweld. Daarnaast heeft drugsgebruik een grotere impact dan veel gebruikers beseffen. Dit geldt zowel voor hun persoonlijke leven en hun gezondheid, als hun omgeving. De gemeenten vinden het vanuit het oogpunt van volksgezondheid en het algemeen maatschappelijk belang belangrijk om deze doelgroep hierop aan te spreken.

Hoe zit het met de privacy? Mag dit wel?

De politie heeft in samenwerking met het OM goed gekeken hoe de privacy zo goed mogelijk kan worden gewaarborgd. Om die reden sturen we alleen een sms naar nummers waarvan we hebben kunnen vaststellen dat de gebruikers wonen in een van de betrokken gemeenten. Ook hebben we de sms bewust 's avonds na etenstijd verstuurd, om de kans zo klein mogelijk te maken dat iemand er op zijn werk mee wordt geconfronteerd. Door een sms te sturen en niet bijvoorbeeld een brief aan de abbonementhouder, bereiken we de gebruiker, en niet bijvoorbeeld de ouders die een abonnement voor hun kind hebben afgesloten.

Hoe weet de politie dat de contacten in de telefoon behoren bij mensen uit Montfoort/Woerden/Harmelen/Oudewater?

In de telefoon stonden 250 contacten met coderingen. Een deel van de contacten behoorde bij personen die staan geregistreerd in de politiestructuren. Van andere contacten vorderde de politie bij providers de abonnementsgegevens. Dit leidde tot een selectie waarvan met vrij grote waarschijnlijkheid kan worden aangegeven dat het gaat om personen uit de betrokken gemeente. Uiteindelijk wordt de sms naar enkele tientallen nummers verstuurd.

Maar er zijn ook sms'jes ontvangen door mensen die niet in deze gemeenten wonen en niets te maken hebben met drugshandel of -gebruik. Hoe kan dit? Dit is toch niet acceptabel?

Wij zijn ons ervan bewust dat er een zeker risico in de methode schuilt dat de sms'jes bij de verkeerde persoon terecht komt. Immers bestaat altijd de mogelijkheid dat het nummer intussen is overgegaan in andere handen. Om dit risico zo klein mogelijk te maken is de sms alleen verstuurd naar telefoonnummers waarvan we hebben kunnen vaststellen dat die vanaf 2015 toebehoorden aan mensen uit een van de betrokken gemeenten. Mocht iemand ten onrechte een sms hebben ontvangen, dan hopen wij dat hij of zij dit ter kennisgeving aanneemt en begrip kan opbrengen voor onze actie.

Waarom specifiek in Montfoort/Woerden/Harmelen/Oudewater, speelt hier een groot drugsprobleem?

De drugsdealer die in Montfoort werd aangehouden had een herleidbare cliëntèle in deze gemeenten. Dit bood een mooi aanknopingspunt om met de gebruikers in contact te komen. In deze gemeenten speelt niet een veel groter drugsprobleem dan elders in het land, maar de burgemeesters hebben wel afgesproken hier zo mogelijk gezamenlijk tegen op te treden.

Wat gaat er precies gebeuren?

In deze gemeenten wordt, net zoals elders in het land, drugs gebruikt. De politie en gemeenten gaan niet alleen de dealer aanpakken, maar ook de gebruiker. Gebruikers van wie het telefoonnummer is

aangetroffen in de telefoon van de dealer ontvangen van de politie een SMS. "BERICHT VAN DE POLITIE: Uw telefoonnummer is aangetroffen in de dealertelefoon van een drugsdealer. Kijk voor meer info: www.montfoort.nl/drugsgebruik

Drugsgebruikers wordt via zo'n SMS gewezen op de gevaren van het drugsgebruik, de maatschappelijke en strafrechtelijke risico's die gepaard gaan met het gebruik en het feit dat zij bekend zijn bij politie.

Op de website die in de SMS staat wordt de gebruiker gewezen op de maatschappelijke consequenties van het kopen van drugs en vanzelfsprekend is er ook de doorverwijzing naar de hulpverlening.

Wat willen jullie hiermee bereiken?

Wij realiseren ons dat het een illusie is te denken om te veronderstellen dat we hiermee de drugshandel verdrijven uit of doen stoppen in deze drie gemeenten. Het voornaamste doel is gebruikers van drugs te wijzen op alle consequenties die gepaard gaan met het gebruik van en de handel in drugs. Het gewenste effect is dat gebruikers van drugs anders tegenover het gebruik.



Agendapunt:

Onderwerp: SMS-actie drugsgebruikers

De raad van de gemeente Woerden;

gelezen het voorstel d.d. 5 december 2017 van:
- burgemeester en wethouders

gelet op het bepaalde in de Gemeentewet;
artikel 147

b e s l u i t:

In te stemmen met de voorwaarden/condities waaronder een SMS-actie drugsgebruikers zal plaatsvinden:

- Sms ingeval van tweezijdig contact tussen gebruiker en drugsdealer in het afgelopen halfjaar;
- Géén Sms voor bedrijven;
- Géén Sms voor personen die meer dan een halfjaar géén tweezijdig contact hebben gehad d.w.z. deze personen ontvangen sms-berichten vanuit de dealer maar nemen zelf geen contact op;
- Van de verstuurde Sms wordt alleen de telefoonlijst bewaard door de politie. Daarop zit de wettelijke bewaartermijn van 5 jaar;
- Op de website die in de Sms staat, wordt de gebruiker gewezen op de maatschappelijke consequenties van het kopen van drugs en vanzelfsprekend is er ook de doorverwijzing naar de hulpverlening.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Woerden in zijn
openbare vergadering, gehouden op 20 december 2017

De griffier,

De voorzitter,

E.M. Geldorp

V.J.H. Molkenboer